

Saxån-Braåns vattenvårdskommitté

Vägar till ett uthålligt jordbruk i Saxån-Braåns avrinningsområde
Ekologiskt Marknadscentrum i Skåne

1. Hur vill din "organisation" (du) definiera ett långsiktigt hållbart jordbruk.

Ett långsiktigt hållbart jordbruk:

- Bygger på platsgivna resurser och tär inte på ändliga energi- och råvaruresurser
- Påverkar inte omgivande miljö eller produkterna på ett negativt sätt
- Är lönsamt för lantbrukaren
- Producerar livsmedel och andra produkter av hög kvalitet som efterfrågas av konsumenterna

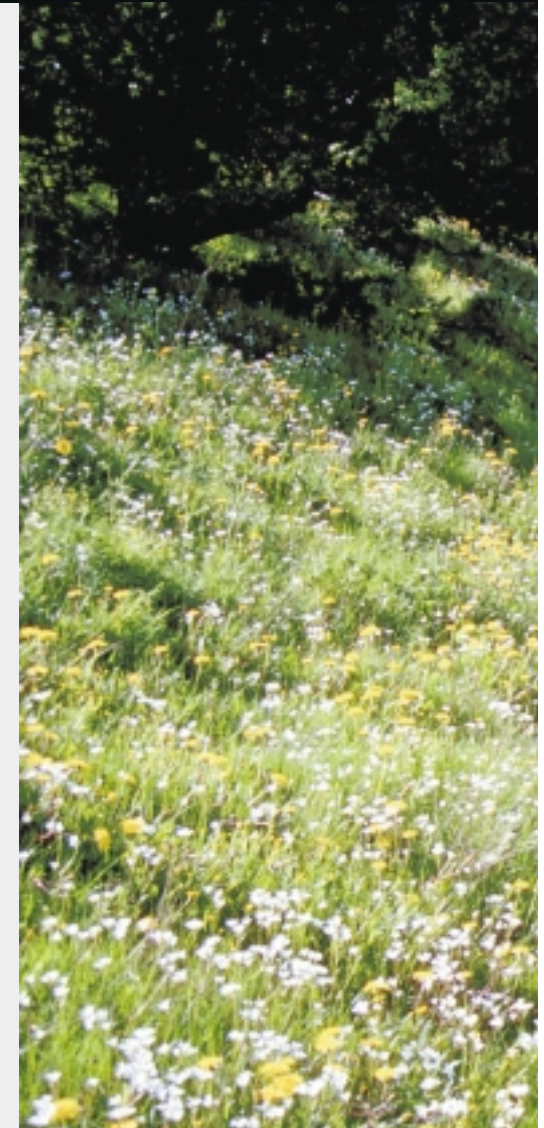
2. Är sättet som dagens jordbruk bedrivs långsiktigt hållbart? (Finns det någon "typ" som kan betraktas som långsiktigt hållbart?)

- Inget produktionssystem är idag optimalt ur hållbarhetssynpunkt, men ett väl genomfört ekologiskt lantbruk har kommit längst på vägen mot ett hållbart jordbruk.

3. Vad kan din "organisation" (du) konkret bidra med för att jordbruket skall bli hållbart.

A. På kort sikt (1-5 år)

- Bredda faktabasen om det ekologiska lantbrukets miljökonsekvenser
- Öka kunskapen om ekologisk produktion genom utbildning och information
- Verka för en ökad produktion och konsumtion av ekologiska livsmedel bl.a. genom att förbättra marknadskommunikationen

På lång sikt (ca 20 år)

- Att utveckla det ekologiska lantbruket att bli än mer hållbart
- Att verka för en hållbar konsumtion av livsmedel

4. Exempel vad din "organisation" (du) har bidragit med under de senaste ca 5 åren..

(Vi har bara funnits i ett år)

- Utbildat personal inom storhushållssektorn om ekologiska livsmedel
- Ökat kommunikationen mellan livsmedelskedjans olika led, t.ex. genom att anordna s.k. matchmakingmöten och föra branschvisa dialoger.

Övrigt

Ekologiskt Marknadscentrum i Skåne är en ideell förening med ca 30 medlemmar vilka representerar lantbrukare, handel, privat och producentkooperativ livsmedelsindustri samt offentlig sektor.

Kontaktperson Gunilla Anderson 040-35 95 62

Saxån-Braåns vattenvårdskommitté

Vägar till ett uthålligt jordbruk i Saxån-Braåns avrinningsområde
Lotten Westberg

1. Hur vill din "organisation" (du) definiera ett långsiktigt hållbart jordbruk.

- En demokratisk process där hänsyn tas till lokala ekonomiska, ekologiska och sociala resurser, där LÄRANDET står i fokus bland dem som berör och berörs av jordbruket.
- Kallar det långsiktigt hållbar UTVECKLING inom jordbruket då det är något som hela tiden förändras utifrån kunskap, teknik och värderingar.
-

2. Är sättet som dagens jordbruk bedrivs långsiktigt hållbart? (Finns det någon "typ" som kan betraktas som långsiktigt hållbart?) Nej, inte utifrån min definition

- Nej

3. Vad kan din "organisation" (du) konkret bidra med för att jordbruket skall bli hållbart.

A. På kort sikt (1-5 år)

- Skaffa kunskap om hur sådana processer kan utformas, prövas och utvärderas och förmedla våra erfarenheter.

B. På lång sikt (ca 20 år) (max 40 ord)

- Se A

4. Exempel vad din "organisation" (du) har bidragit med under de senaste ca 5 åren..

- Vi skriver om och pratar om "aktörssamverkan" vi ställer ganska kloka frågor ibland och sätter myror i huvudet på personer och organisationer inom "Jordbrukssverige". En del blir irriterade, andra nyfikna.

Övrigt

Lotten Westberg: lotten@algonet.se

Saxån-Braåns vattenvårdskommitté

Vägar till ett uthålligt jordbruk i Saxån-Braåns avrinningsområde
Greppa näringen

1. Hur vill din "organisation" (du) definiera ett långsiktigt hållbart jordbruk.

Ett jordbruk som systematiskt arbetar för att:

- Jordbrukets påverkan på luft och vatten underskrider nivåer som naturen och människan långsiktigt tål.
- Jordbruket bedrivs på ett sätt som medger att biologisk mångfald och landskapets skönhet bibehålls och utvecklas.
- Samhällets påverkan på lantbruket minimeras t.ex. luftföroreningar som skadar grödor eller gifter i slam.
- Socialt, kulturellt och ekonomiskt uthålligt.

2. Är sättet som dagens jordbruk bedrivs långsiktigt hållbart? (Finns det någon "typ" som kan betraktas som långsiktigt hållbart?)

- Nej, det återstår mycket att göra. Förändringar behövs både inom jordbruket och inte minst inom omgivande strukturer/samhälle t.ex. avseende rättvisa internationella regler och välinformerade konsumenter. Den mest miljöanpassade jordbrukstypen är sannolikt ekologiskt lantbruk.

3. Vad kan din "organisation" (du) konkret bidra med för att jordbruket skall bli hållbart.

A. På kort sikt (1-5 år)

- Bedriva regionalt miljömålsarbete med förslag till åtgärder, information (t.ex. Greppa Näringen och utbildningar om landskapsvård)
- Informera om EU:s miljöstöd
- Driva på sektorsansvaret för miljön.
- Påverka centrala myndigheter.
- Uppföljning av miljömålen bl.a. genom en utvecklad och samordnad miljöövervakning.

B. På lång sikt (ca 20 år)

Förutom punkterna ovan:

- Utveckla och tillämpa nya (och gamla) delar i miljöbalken samt EU:s ramdirektiv för vatten.
- Verka för strategisk styrning av EU:s miljöstöd till områden där de gör mest nytta.
- Utveckla miljöövervakningen med t.ex. prognoser samt bygga upp lättillgängliga regionala miljöunderlag för t.ex. samhällsplanering t.ex. GIS-kartor på hemsidan, naturinventeringar, värdefulla områden.

4. Exempel vad din "organisation" (du) har bidragit med under de senaste ca 5 åren..

- Vi har förbättrat kunskapsläget genom bl.a.:
- Årlig information om miljötillståndet i Skåne (seminarier och årsrapport)
- Information om landskapsvård
- Utbildning av alla lantbrukare som behöver tillstånd för att sprida bekämpningsmedel
- Grundläggande miljöutbildning till alla lantbrukare inom REKO-stödet (ca 40 % av arealen)
- Direkta åtgärder genom myndighetsutövning och EU:s miljöstöd (se nedan).

5. Övrigt.

Exempel på direkta åtgärder från Länsstyrelsen:

- fördelning av EU-stöd för bl.a. landskapsvård, ekologiskt lantbruk och minskat läckage från jordbruket
- tillämpning av miljöbalken t.ex. tillsyn och prövning av stora djurhållande gårdar, skydd av kommunala dricksvattentäkter, bevarande av småbiotoper (åkerholmar, bäckar, dammar, stengården etc.)
- samordnade tillsynskampanjer inom kemikalieområdet
- reservatsbildning och -skötsel.
- Förslag till illustrationer, bilder och logotyp mottages tacksamt.
- Regionala miljömålslogon (projekt "Nya miljömål för Skåne").

Saxån-Braåns vattenvårdskommitté

Vägar till ett uthålligt jordbruk i Saxån-Braåns avrinningsområde
Länsstyrelsen i Skåne Län

1. Hur vill din "organisation" (du) definiera ett långsiktigt hållbart jordbruk.

Ett jordbruk som systematiskt arbetar för att:

- Jordbrukets påverkan på luft och vatten underskrider nivåer som naturen och människan långsiktigt tål.
- Jordbruket bedrivs på ett sätt som medger att biologisk mångfald och landskapets skönhet bibehålls och utvecklas.
- Samhällets påverkan på lantbruket minimeras t.ex. luftföroreningar som skadar grödor eller gifter i slam.
- Socialt, kulturellt och ekonomiskt uthålligt.

2. Är sättet som dagens jordbruk bedrivs långsiktigt hållbart? (Finns det någon "typ" som kan betraktas som långsiktigt hållbart?)

- Nej, det återstår mycket att göra. Förändringar behövs både inom jordbruket och inte minst inom omgivande strukturer/samhälle t.ex. avseende rättvisa internationella regler och välinformerade konsumenter. Den mest miljöanpassade jordbrukstypen är sannolikt ekologiskt lantbruk.

3. Vad kan din "organisation" (du) konkret bidra med för att jordbruket skall bli hållbart.

A. På kort sikt (1-5 år)

- Bedriva regionalt miljömålsarbete med förslag till åtgärder, information (t.ex. Greppa Näringen och utbildningar om landskapsvård)
- Informera om EU:s miljöstöd
- Driva på sektorsansvaret för miljön.
- Påverka centrala myndigheter.
- Uppföljning av miljömålen bl.a. genom en utvecklad och samordnad miljöövervakning.

B. På lång sikt (ca 20 år)

- Förutom punkterna ovan: Utveckla och tillämpa nya (och gamla) delar i miljöbalken samt EU:s ramdirektiv för vatten.
- Verka för strategisk styrning av EU:s miljöstöd till områden där det gör mest nytta.
- Utveckla miljöövervakningen med t.ex. prognoser samt bygga upp lättillgängliga regionala miljöunderlag för t.ex. samhällsplanering t.ex. GIS-kartor på hemsidan, naturinventeringar, värdefulla områden.

4.Exempel vad din "organisation" (du) har bidragit med under de senaste ca 5 åren..

Vi har förbättrat kunskapsläget genom bl.a.:

- Årlig information om miljötillståndet i Skåne (seminarier och årsrapport)
- Information om landskapsvård
- Utbildning av alla lantbrukare som behöver tillstånd för att sprida bekämpningsmedel
- Grundläggande miljöutbildning till alla lantbrukare inom REKO-stödet (ca 40 % av arealen)
- Direkta åtgärder genom myndighetsutövning och EU:s miljöstöd (se nedan).

5. Övrigt.

Exempel på direkta åtgärder från Länsstyrelsen:

- fördelning av EU-stöd för bl.a. landskapsvård, ekologiskt lantbruk och minskat läckage från jordbruket
- tillämpning av miljöbalken t.ex. tillsyn och prövning av stora djurhållande gårdar, skydd av kommunala dricksvattentäkter, bevarande av småbiotoper (åkerholmar, bäckar, dammar, stengården etc.)
- samordnade tillsynskampanjer inom kemikalieområdet
- reservatsbildning och -skötsel.

Saxån-Braåns vattenvårdskommitté

Vägar till ett uthålligt jordbruk i Saxån-Braåns avrinningsområde

Lisbeth Andersson

1. Hur vill din "organisation" (du) definiera ett långsiktigt hållbart jordbruk.

- Se Ekologiskt Marknadscentrums svar

2. Är sättet som dagens jordbruk bedrivs långsiktigt hållbart? (Finns det någon "typ" som kan betraktas som långsiktigt hållbart?)

- Se EMC:s svar med tillägget "Återförseln från staden" måste staden, särskilt av fosfor måste lösas.

3. Vad kan din "organisation" (du) konkret bidra med för att jordbruket skall bli hållbart.

A. På kort sikt (1-5 år)

- Delar av vår gård har drivits ekologiskt sedan 1972, resterande sedan 1988. Den finns till förfogande för intresserade forskare. (Dock inga jämförande försök.)

B. På lång sikt (ca 20 år)

- Fortsätta delge våra erfarenheter och gärna tillsammans med forskare utveckla produktionen .
-

4.Exempel vad din "organisation" (du) har bidragit med under de senaste ca 5 åren

- Många studiebesök, både till producenter, konsumenter och rådgivare.
- En av de fyra första mjölkproducenterna som levererade ekologisk mjölk till Skånemejerier.

Flera sort och ogräsbearbetnings försök har legat på gården under årens lopp. M.m, m.m

Saxån-Braåns vattenvårdskommitté

Vägar till ett uthålligt jordbruk i Saxån-Braåns avrinningsområde
Svalöf Weibull AB

1. Hur vill din "organisation" definiera ett långsiktigt hållbart jordbruk

Uthålligt jordbruk bygger på teknik, regelverk och metoder som kombinerar socio-ekonomiska aspekter och miljökrav för att:

- bevara eller förstärka produktionen
- minska produktionsrisken
- undvika degradering av resurser
- uppnå ekonomisk bärkraft
- möta social acceptans

2. Är sättet som dagens jordbruk bedrivs på långsiktigt hållbart?

- Nej, men det är viktigt att målinriktat arbeta med ständig förbättring. SW, med Lantmännen som huvudägare, arbetar inom de svenska böndernas "På väg"-program. SW är också intressant i Odling i Balans.

3. Vad kan din organisation konkret bidra med för att jordbruket skall bli hållbart.

A. På kort sikt (1-5 år)

- Förädling av sorter av viktiga jordbruksgrödor som är odlingssäkra (= mindre utlakning, stabil grovfoderproduktion, m.m.), produktiva (= resurseffektivitet och ekonomisk bärkraft), sjukdomsresistenta (= mindre bekämpningsbehov), tidiga (= mindre behov av torkning) och har god produktkvalitet (= resurseffektivitet i vidareförädlingen).

B. På lång sikt (ca 20 år)

- Förädling av sorter som i ännu högre grad uppfyller egenskaperna som vi arbetar med också i det kortare tidsperspektivet. Förädling av sorter som innebär att produkter som idag baseras på icke-förnybara råvaror i industrin kan produceras på förnybart sätt och med ökad resurseffektivitet inom jordbruket.

4. Exempel på vad din organisation har bidragit med under de senaste 5 åren

- SW har: - förädlad potatissorter som minskar behovet av blagmögelsbekämpning, rågsorter som kan odlas utan stråförkortning, rödklöver som ökar klöverhalten i andraårsvallarna, rapssorter med bättre vinterhärdighet, - allmänt höjt produktivitet och kvalitet som stärkt jordbrukets ekonomiska bärkraft - utvecklat Salixkloner som ökat avkastning och odlingssäkerhet i bioenergiproduktionen. Utvecklat av biologiskt vattenreningssystem baserat på Salix.

5. Övrigt

- Inom SW pågår utvecklingsarbete där målsättningarna bl.a. är att ta fram sorter med bättre förmåga att konkurrera med ogräsen, samt att effektivare utnyttja tillfört kväve.

Saxån-Braåns vattenvårdskommitté

Vägar till ett uthålligt jordbruk i Saxån-Braåns avrinningsområde
LRF

1. Hur vill din "organisation" (du) definiera ett långsiktigt hållbart jordbruk.

LRF bygger sin vision om ett långsiktigt hållbart jordbruk på de kretsloppsprinciper som tagits fram av Det Naturliga Steget. Det ska råda balans mellan det material vi tillför biosfären från jordskorpan och de som återförs till jordskorpan.

- Organiskt avfall från djur och människor måste återföras till jordbruksmarken, så att jordbruket slipper förlita sig på ändliga lager av kalium och fosfor.
- Jordbrukets maskiner, redskap, plaster och dylikt måste blir recirkulerbara.
- Fossil olja ersätts av förnyelsebara energikällor.
- Material som tillverkas inom samhället måste vara av en sådan art och mängd att det kan fångas upp av ekosystemen och skapa nya resurser.
- Kväve, bekämpningsmedel, lösningsmedel och läkemedel måste användas i en sådan mängd och på ett sådant sätt att naturen kan bryta ned eller på annat sätt ta hand om dem. På sikt kräver det att jordbruket utvecklas mot ett oberoende av dessa ämnen.
- Bevara den yta som kan hålla växter och producera nya resurser.
- Använda odlingssystem som bibehåller eller ökar markens bördighet.
- Bevara åkermarken från exploatering
- Hagmarker och andra biotoper, viktiga för den biologiska mångfalden i odlingslandskapet, sköts genom bete eller annan hävd.

2. Är sättet som dagens jordbruk bedrivs långsiktigt hållbart? (Finns det någon "typ" som kan betraktas som långsiktigt hållbart?)

Dagens jordbruk är inte långsiktigt hållbart i enlighet med definitionen ovan. Det gäller för alla "typer" av jordbruk att arbeta med uthållighetsfrågorna. 3. Vad kan din "organisation" (du) konkret bidra med för att jordbruket skall bli hållbart.

På kort sikt (1-5 år) och på lång sikt (ca 20 år)

Både på kort och lång sikt:

Bekämpningsmedel: (se även LRFs bkm-policy, www.lrf.se/pavag)

3. Vad kan din "organisation" (du) konkret bidra med för att jordbruket skall bli hållbart.

A. På kort sikt (1-5 år) och på lång sikt (ca 20 år)

Både på kort och lång sikt: Bekämpningsmedel: (se även LRFs bkm-policy, www.lrf.se/pavag)

- Inga rester av kemiska bekämpningsmedel ska uppstå i dricks- och grundvatten, foder och livsmedel.
- Användningen av avvecklingsämnen ska minska avsevärt.
- Växtföljd och odlingsteknik ska väljas så att problem med skadedjur, ogräs och svampangrepp minskar.
- Användningen uttryckt i mängd aktiv substans ska fram till år 2000 vara högst 25% av användningen 1981-1985. En ytterligare minskning eftersträvas både vad gäller antalet doser och kg aktiv substans. (Kommentar: Målet har inte nåtts. Agenda 2000 bör innebära sänkt intensitet i och med sänkta spm-priser och höjda arealersättningar. CAP kan dock ge ensidigare växtföljder, vilket ger större bkm-behov. Ökad eko-odling ger lägre behov. Strukturrationalisering gör bkm billigare i förhållande till mekaniskbekämpning.)
- Säkert Växtskydd, se www.lrf.se/sv

Minskade växtnäringsförluster:

- Utnyttja EUs miljöersättningar för skyddszoner, fånggrödor, vårplöjning och våtmarker.
- Greppa Näringen - här ingår en rad olika åtgärder, se www.greppa.nu
- Effektivare foderhantering, bättre foder.
- Bättre teknik för hantering av stallgödsel.

Markbördighet:

- Åtminstone ska balans råda mellan tillförsel och bortförsel av metaller till mark, t ex Cd.
- Undvika markexploatering.
- Öka vallarealen och motverka markpackning som inte kan återställas.

Läkemedel:

- LRF eftersträvar en uthållig djurproduktion som så långt som möjligt är oberoende av läkemedel. En god djurhälsa uppnås genom att åtgärda orsakerna till problemet istället för att bota symptomen med läkemedel.
- LRF stöder den svenska handlingsplanen mot antibiotikaresistens.
- Hormoner ska inte användas för att öka tillväxt eller mjölkproduktion.
- Zinkanvändningen ska minska med 30% från 1997 till 2001.

Energiproduktion:

- Ökad odling av energigrödorna halm, rörflen och energiskog (salix).
- Ökad vindkraft.
- Biogas från avfall, vall, betblast, stallgödsel etc.

Drivmedel från raps och spannmål.

- På sikt måste lantbrukets energitillförsel till hundra procent baseras på förnybar energi.
- Kol i marken- utsläpp eller sänka? Mer forskning behövs om hur vi kan utnyttja marken som kolsänka.
- Odlar industriråvaror:
- Lin för fibrer och olja.
- Tekniska stärkelse
- Smörjmedel av raps

Biologisk mångfald:

- Skapa lönsamhet för företagsidéer som bibehåller eller ökar den biologiska mångfalden, t ex naturbeteskött.
- Utnyttja EU-ersättningarna fullt ut för att bevara artrika marker och biotoper.
- Mångfald och variation i odlingslandskapet eftersträvas för att främja artrikedomen.
- Kulturhistoriska värden i landskapet bevaras.
- Natur- och kulturvärden ska bygga på brukarens kunskande, intresse och engagemang, samt utgå från att brukaren är en resurs.
- Brukare har ansvar för att hänsyn tas till natur och kulturvärden.

Sluta kretsloppet mellan stad-land:

- Återföra växtnäring med ett minimum av föroreningar.

4. Exempel vad din "organisation" (du) har bidragit med under de senaste ca 5 åren.

Målen och åtgärderna under fråga 3 och 5 arbetar vi med sen varierande tid, de flesta sedan flera år tillbaka.

5. Övrigt.

Djuretik

- Lantbrukare som har djur har ett ansvar för att de hålls i en miljö och sköts på ett sätt som främjar deras hälsa och som ger dem möjlighet att tillfredsställa grundläggande fysiologiska och beteendemässiga behov. Djuren ska skyddas mot lidande och onödig smärta. Avel ska bedrivas på ett sätt som främjar hälsa, en sund konstitution och en hög fruktsamhet. Att använda hormoner för att öka tillväxt eller mjölkavkastning stämmer ej med god djuretik.

Genteknik

- Användningen av GMO måste värderas utifrån en helhetssyn med lantbruket och trädgårdsnäringens långsiktiga uthållighet som grund. Användningen måste tillföra påtaglig nytta för människor, människors hälsa, djur och miljö. Gentekniken ska tillämpas med försiktighet och utgår ifrån konsumenters och producenter etiska värderingar.

Märkningen av produkter tillverkade med genteknik ska vara meningsfull och korrekt, och bör ske i samverkan med andra parter på livsmedelsmarknaden.

- LRF ska verka för en öppen information om gentekniken och dess tillämpningar.

Saxån-Braåns vattenvårdskommitté

Vägar till ett uthålligt jordbruk i Saxån-Braåns avrinningsområde
Miljöförvaltningen i Landskrona

1. Hur vill din "organisation" (du) definiera ett långsiktigt hållbart jordbruk.

- Ett jordbruk som kan bedrivas på liknande sätt i flera hundra år utan att produktionsförmågan försämras, skadliga ämnen ackumuleras eller ändliga resurser används ej då alternativ finns.

2. Är sättet som dagens jordbruk bedrivs långsiktigt hållbart? (Finns det någon "typ" som kan betraktas som långsiktigt hållbart?)

- Nej.

3. Vad kan din "organisation" (du) konkret bidra med för att jordbruket skall bli hållbart.

A. På kort sikt (1-5 år)

- Tillsyn enligt miljöbalken
- Information, kurser, konferenser, fältvandringar
- Miljöövervakning
- Dialog med centrala myndigheter
- Upphandla produkter från som kommer från "hållbart" jordbruk

På lång sikt (ca 20 år)

- Se ovan.

4. Exempel vad din "organisation" (du) har bidragit med under de senaste ca 5 åren..

- Tillsyn enligt miljöbalken
- Åtalsanmälningar
- Information
- Anläggning av dammar och våtmarker

Miljöövervakning av bl a:

- Kväve och fosforhalter i vattendragen
- Bekämpningsmedelsrester
- Djur och växtlivet i vattendragen

5. Övrigt.

Miljöförvaltning ser som en av sina uppgifter att verka för att framtida generationers försörjningsmöjligheter och livsmiljö inte skall försämrast.

